

Бойко М.Д. Право пенсійного забезпечення в Україні. Навч. посіб. Курс лекцій. – К.: Олан, 2005. – 368 с.

У посібнику зібрані та упорядковані лекції з права пенсійного забезпечення відповідно до програми «Пенсійне законодавство» для вищих навчальних закладів за спеціальністю «Правознавство». У ньому, детально викладені та прокоментовані основні положення законів України «Про недержавне пенсійне забезпечення», «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та іншого законодавства, що передбачає пенсійне забезпечення різних категорій громадян, з урахуванням змін станом на 1 травня 2005 р. Для на студентів, які навчаються за спеціальністю «Правознавство», а також може стати у нагоді аспірантам, викладачам права, спеціалістам-практикам, усім, кого цікавлять питання правового регулювання пенсійного забезпечення за умов формування ринкових відносин в Україні.

Зміст

Передмова

Тема I. Пенсійне право, як підгалузь права соціального забезпечення України та складова загальної системи національного права України

1. Поняття, предмет, метод, система та основні принципи пенсійного права
2. Пенсійні правовідносини та їх особливість
3. Склад пенсійних правовідносин
4. Законодавство України, що регулює сферу пенсійного забезпечення та його класифікація

Тема II. Пенсійна система в Україні

1. Пенсійна система та її законодавча база
2. Система державних органів, що здійснюють пенсійне забезпечення
3. Процес зародження, формування та розвиток пенсійної системи в Україні
4. Реформування пенсійної системи в Україні

Тема III. Трудовий та страховий стаж у пенсійному забезпеченні

1. Поняття трудового стажу, його види та значення в праві пенсійного забезпечення
2. Докази трудового стажу
3. Страховий стаж

Тема IV. Поняття та види пенсійного забезпечення

1. Загальне поняття пенсій
2. Пенсії за віком
3. Пенсії по інвалідності
4. Пенсії у зв'язку з утратою годувальника
5. Пенсії за вислугу років
6. Соціальні пенсії та соціальні допомоги
7. Пенсії за особливі заслуги перед Україною
8. Призначення та виплата пенсій

Тема V. Пенсійне забезпечення у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування

1. Поняття та принципи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
2. Суб'єкти системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
3. Персоніфікований облік у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування
4. Пенсії за віком у солідарній системі. Порядок обчислення пенсії
5. Особливості призначення пенсії по інвалідності в солідарній системі
6. Умови призначення та розміри пенсії у зв'язку з втратою годувальника у солідарній системі
7. Призначення, перерахунок та виплата пенсій у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування
8. Управління солідарною системою загальнообов'язкового державного пенсійного страхування
9. Запровадження Накопичувального фонду. Пенсійні виплати за рахунок коштів Накопичувального фонду

Тема VI. Недержавне пенсійне забезпечення

1. Система, принципи та суб'єкти недержавного пенсійного забезпечення
2. Недержавні пенсійні фонди їх види та їхні органи управління
3. Пенсійний контракт та пенсійна схема
4. Види пенсійних виплат, умови та порядок їх виплати
5. Державний нагляд та контроль у сфері недержавного пенсійного забезпечення

Тема VII. Особливості пенсійного забезпечення працівників органів державної влади і управління

1. Пенсійне забезпечення народних депутатів України
2. Пенсійне забезпечення державних службовців
3. Особливості пенсійного забезпечення посадових осіб місцевого самоврядування
4. Особливості пенсійного забезпечення працівників дипломатичної служби

Тема VIII. Особливості пенсійного забезпечення працівників правоохоронних органів та військовослужбовців

1. Пенсійне забезпечення суддів
2. Пенсійне забезпечення працівників прокуратури, посадових осіб митної служби України та державних виконавців
3. Пенсійне забезпечення військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та інших осіб

Тема IX. Особливості пенсійного забезпечення працівників окремих галузей виробництва і транспорту

1. Пенсійне забезпечення працівників вугільної промисловості та металургії
2. Пенсійне забезпечення працівників сільського господарства
3. Пенсійне забезпечення працівників лісової промисловості та лісового господарства
4. Пенсійне забезпечення працівників текстильної промисловості
5. Пенсійне забезпечення працівників залізничного та водного транспорту
6. Пенсійне забезпечення працівників цивільної авіації і льотно-випробного складу
7. Пенсійне забезпечення працівників, зайнятих на роботах з особливими умовами праці

Тема X. Особливості пенсійного забезпечення працівників невиробничої сфери

1. Пенсійне забезпечення наукових та науково-технічних працівників
2. Пенсійне забезпечення працівників засобів масової інформації
3. Пенсійне забезпечення працівників закладів і установ освіти, охорони здоров'я та соціального захисту
4. Пенсійне забезпечення артистів театральних-концертних та інших видовищних закладів, підприємств і колективів
5. Пенсійне забезпечення заслужених майстрів спорту, майстрів спорту міжнародного класу – членів збірних команд України

Тема XI. Законодавче регулювання пенсійного забезпечення окремих соціальних категорій громадян, що мають особливий правовий статус

1. Особливості пенсійного забезпечення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи
2. Пенсійне забезпечення ветеранів війни та праці
3. Пенсійне забезпечення інших соціальних категорій громадян

Література